

Польова Н.М.,

*к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту
Черкаської філії ПВНЗ «Європейський університет»*

ФАКТОРИ ТА ПРІОРИТЕТИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

В останні десятиріччя ХХ століття у промислово розвинутих країнах світу відбулися корінні зміни у співвідношенні факторів економічного росту. На перше місце виходять фактори, що забезпечують інноваційний розвиток країни. Підприємства, які орієнтуються на запровадження найновіших товарів, технологій, які впроваджують політику постійного оновлення технологій, продукції, організації виробництва для закріплення своїх конкурентних позицій на ринку повинні визначати відповідні пріоритети інноваційного розвитку. В умовах сталого розвитку економіки тільки цілеспрямоване формування інноваційного потенціалу і його грамотне використання – основа економічного росту підприємства. Саме здатність до інновацій, заснованих на нових знаннях, забезпечує зростання інтелектуального капіталу, підвищення ринкової вартості підприємства. Механізм регулювання інноваційної діяльності повинен включати в себе державну підтримку фундаментальних і прикладних досліджень, стимулювання інноваційного підприємництва та його підтримку. Бажання отримати додатковий прибуток і надприбуток штовхає до зниження витрат виробництва, тобто до змін в умовах виробництва, у засобах і предметах праці. Все це свідчить про те, що кожне підприємство, залежно від його потенціалу і позицій на ринку, буде прагнути розвиватися на такій інноваційній основі, яка забезпечуватиме зростання його конкурентоспроможності і завоювання міцних позицій на ринку. Для цього підприємство повинно розробляти інноваційні пріоритети, які передбачають впровадження нових технологій та видів продукції та мають формуватися навколо стратегічних завдань і охоплювати: обґрунтування і розробку планів та програми інноваційної діяльності, виділення пріоритетів та економічних розрахунків щодо діяльності нововведень; проведення спостереження, коректування на етапі розробки, перевірки, апробації, інновації та її впровадження у виробництво; розробку заходів формування концепції інноваційного мислення персоналу, розгляд проектів розробки інновацій, сприйнятливості для підприємства; формування концепції і проведення єдиної інноваційної політики, здійснення координації інноваційної діяльності у всіх структурних підрозділах підприємства; забезпечення інноваційної діяльності фінансовими, кадровими, матеріально-технічними ресурсами, створення економічних передумов стимулювання інновацій, збудження інноваційної ініціативи, створення ініціативних груп для комплексного вирішенні інноваційних планових завдань. Визначення інноваційних пріоритетів є складним процесом. Воно потребує певної системності і логіки її проведення. Методологія інноваційної політики передбачає цілі, напрями, принципи, організацію. Кожен з інноваційних пріоритетів має свої особливості щодо логіки та організації інноваційного процесу загалом. Напрями інноваційних пріоритетів формуються на основі обґрунтованих інноваційних прогнозів, пріоритетів розвитку підприємства і мобілізованих фінансових ресурсів. Отже, принципами інноваційних пріоритетів можна вважати наступне: вони впливають з цілей і напрямів інноваційної політики, а їх дотримання має на меті забезпечити неперервність і змістовність інноваційного процесу загалом; перш за все принципом інноваційної політики підприємства має стати «цільова орієнтація інноваційної діяльності», тобто дотримання обґрунтованих цілей, заходів і напрямів нововведень; іншим принципом має стати «комплексність інноваційного процесу», який передбачає гармонізацію заходів, ресурсів, структурних зрушень для реалізації інноваційних задумів; ще одним і важливим принципом є «адаптивність нововведень і персоналу». Комплексність і складність, тривалість і капіталомісткість інноваційного процесу вимагають відповідної організаційної системи реалізації інноваційних пріоритетів; сутність її зводиться до установлення певної ієрархічності управління науково-дослідними, дослідно-конструкторськими, випробувальними процесами, впровадження у виробництво новацій, реалізації продукції; іншим елементом організації інноваційної політики є визначення стадій інноваційного процесу, динамічності його протікання, виділення складних ділянок і заходів забезпечення виконання робіт на цих ділянках, обґрунтування наукомісткості нововведень тощо. Інноваційні пріоритети нерозривні з реальною інноваційною практикою. Їх реалізація потребує створення необхідних і достатніх умов для раціональної організації управління інноваційним процесом на підприємстві. Це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної продукції, яка випускатиметься на інноваційній основі, і рентабельності діяльності підприємства. Серед факторів впровадження інновацій на сучасних підприємствах слід відзначити вплив імпорту, вимоги ринку, розширення виробничих потужностей, заміну форм власності, конкретну боротьбу, вплив споживачів продукції. Результатом цієї діяльності є зниження енергозатрат, пошук ніші на конкретному ринку, адаптація до ринкових умов господарювання, технологічні фактори.